

551 82 Jönköping

Beslut

Datum
2025-12-19

Diarienummer
4.7.17-21276/2025

Växtregelenheten
Anne-Charlott Franzén

Kategorier för ekologiskt växtförökningsmaterial år 2026

Jordbruksverkets beslut

Jordbruksverket beslutar att

- kategorierna Inget undantag och Individuellt undantag för år 2026 omfattar de arter eller grödor och sorter som redovisas i bilagorna "Inget undantag och Individuellt undantag för lantbruksgrödor år 2026" och "Inget undantag och Individuellt undantag för trädgårdsgrödor år 2026", och
- kategorin Generellt undantag för år 2026 omfattar de arter eller grödor som redovisas i bilagan "Generellt undantag år 2026". Generellt undantag omfattar även arter eller grödor i databasen OrganicXseeds (OXS) för vilka grödgrupp och kategori saknas samt arter eller grödor som inte finns i databasen.

Jordbruksverket får ompröva beslutet om tillgången på växtförökningsmaterial förändras när det gäller lantbruksarter avsedda för sådd på hösten, samt lantbruks- och trädgårdsarter avsedda för sättnings och plantering på hösten.

Beslutet gäller från och med den 1 januari 2026 till och med den 31 december 2026.

Beskrivning av ärendet

Fram till och med den 20 oktober 2025 har företag som saluför ekologiskt växtförökningsmaterial till yrkesodlare i Sverige registrerat tillgängligt växtförökningsmaterial av arter och sorter avsedda för sådd, sättnings och plantering på våren i OXS. Företagen har även registrerat visst växtförökningsmaterial för höstsäsongen 2026.

I Jordbruksverkets referensgrupper för utveckling av ekologiskt växtförökningsmaterial har vi bedömt tillgången på växtförökningsmaterial inför vårsäsongen samt tagit fram grödgrupper för 2026. I referensgrupperna ingår utsädesföretag, representanter för odlare, rådgivare och branschorganisationer.

Motivering

Jordbruksverket ska årligen fatta beslut om vilka arter eller sorter som finns i en sådan omfattning av de lämpligaste sorterna i en grödgrupp att utbudet täcker efterfrågan för hela kalenderåret och som ska ingå i kategorin Inget undantag. Vi har gjort bedömningen att tillgången av utsäde och ett stort utbud av sorter gör att höstvet (*Triticum aestivum* L.) omfattas av kategorin Inget undantag.

Växtförökningsmaterial som omfattas av regler som ställer krav på att ekologiska odlare endast får använda ekologisk växtförökningsmaterial registreras också i kategorin Inget undantag i OXS. Detta gäller frö som används till produktion av groddar, fröplantor och vissa växter som förökas vegetativt.

Vi ska även årligen fatta beslut om generellt undantag för de arter eller sorter som inte är registrerade i databasen OXS. För de arter och grödgrupper som anges i bilagan "Generellt undantag år 2026" har inget växtförökningsmaterial registrerats för år 2026. Dessa ska därför omfattas av ett generellt undantag. Eftersom det kan förekomma behov av växtförökningsmaterial av arter eller grödor för vilka grödgrupp och kategori saknas i OXS, samt av arter och grödor som inte finns i databasen, gäller generellt undantag även för dessa.

För att göra det tydligt för odlarna fattar vi även beslut om vilka grödor, arter eller sorter och grödgrupper som omfattas av kategorin Individuellt undantag.

Regler

Enligt bilaga II del I punkt 1.8.5.6 i förordning (EU) 2018/848¹ ska myndigheterna i medlemsstaterna i upprätta en officiell förteckning över arter, underarter och sorter som finns i tillräcklig mängd och där inga undantag får godkännas med undantag för om det är motiverat att använda icke-ekologiskt växtförökningsmaterial inom forskning, i tester i småskaliga fältförsök, för produktinnovation eller i syfte att bevara sorter. I beslutet avser detta kategorin Inget undantag

Enligt bilaga II del I punkt 1.8.5.7 i samma förordning får myndigheterna i medlemsstaterna årligen bevilja ett allmänt godkännande till alla berörda aktörer för användning av bland annat en viss art eller underart om ingen sort är registrerad i den databas som avses i artikel 26.1 eller i det system som avses i artikel 26.2 a. I beslutet avser detta kategorin Generellt undantag.

Enligt bilaga II del I punkt 1.8.5.8 i samma förordning får inte behöriga myndigheter godkänna användning av icke-ekologiska fröplantor när det är fråga om fröplantor av arter som har en produktionscykel som avslutas under en odlingssäsong och som omfattar allt från omplanteringen av fröplantan till den

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007.

första skörden av produkten. I beslutet ingår dessa fröplantor i kategorin Inget undantag.

Enligt bilaga II del I punkt 1.3.a i samma förordning måste ekologiskt frö användas vid produktion av groddar, skott och krasse och där grodden enbart livnär sig på de näringsreserver som finns i fröna, och drivs genom att fukta fröna i klart vatten. I beslutet ingår dessa fröer i kategorin Inget undantag.

Av 2. kap. 6 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion framgår bland annat att Jordbruksverket årligen beslutar att dela in växtförökningsmaterial på gröddgruppsnivå i kategorierna ”Inget undantag”, ”Individuellt undantag” och ”Generellt undantag”.

Av 2 kap. 10 a och 11 §§ i samma föreskrifter framgår att individuellt och generellt undantag inte gäller för användning av icke-ekologiskt vegetativt förökningsmaterial för

- växter med kortare kulturtid än ett år som förökas vegetativt genom sticklingar om sticklingarna odlats ekologiskt kortare tid än en växtsäsong när det gäller frilandsodling eller för växthusodling kortare tid än växtens kulturtid,
- växter med längre kulturtid än ett år om skörden säljs som ekologisk samma kalenderår som växten planteras, eller
- odling av snittblommor från blomsterlökar, knölar, rhizomer, rotskott, avläggare, bulber eller jordstammar.

I beslutet ingår dessa växter i kategorin Inget undantag.

Kontrollorganet får, om det finns särskilda skäl, ge individuellt undantag från de särskilda reglerna för vegetativt förökningsmaterial. Jordbruksverket kan, om det finns särskilda skäl, ge ett generellt undantag från dessa regler.

I detta ärende har enhetschefen Carin Bunnvik beslutat. Anne-Charlott Franzén har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också handläggaren Anna Pettersson deltagit.

Carin Bunnvik

Anne-Charlott Franzén

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Inget undantag och Individuellt undantag för lantbruksgrödor år 2026.

2. Inget undantag och Individuellt undantag för trädgårdsgrödor år 2026.
3. Generellt undantag år 2026.